

Kmetijske in rokodelske novize.

Na svetlobo dane od z. k. kmetijske drushbe.

N° 41.

V frédo 9. Kosoperska.

1844.

Te novize pridejo vsako frédo na dvéh zhetertnih listih v Ljubljani na svetlo. Plazhujejo se v pisarnizi z. k. kmetijske drushbe v hihi 195 v Šalendrovih ulizah bliso Brega; sa Ljubljano in sa tiste, ki jih ne dobivajo po pofhti, sa zelo leto s 2 fl., — sa pol leta s 1 fl.; prejemljejo se pa pri natiskovavzu na Bregu Nr. 190. Po pofhti veljajo sa zelo leto 2 fl. 30 kr., — sa pol léta 1 fl. 15 kr. Po vñh z. k. pofhtah se snajo dobiti.

Orjaška jigrāča. *)

Prevod iz nemškiga.

Nidék je grad v *Alzacji* pravlici dobro znan,
Višava, kjer je grad bil orjaški nekidan,
Zidovje vse poderto, in gol in pust je kraj,
Ki praša po orjaci, jih več ne najde zdaj.

Enkrat iz grada pride orjaška deklica,
Jigravši se sprehaje, brez pesterne je b'la,
Polágama po hribu v dolino se spusti,
Ogledati je željna, kaj doli se godi.

Z nekoliko stopinic preteče gojzd in log,
In proti *Astam* urno v človeški pride krog,
Tam sela, mesta, nive, poljan nebrojni cvet
So bili njenim vidu neznano čuden svet.

Ko zdaj oči pobesi, razloči vse do tal,
Opazi enga *kmeta*, ki pridno je oral;
Ta mala stvar gomazi tak' čudno semtertje,
Tak' svitlo v soncu pluga čertalo bliska se.

„Ojoj, jigrāča zala! domu jo nesem koj,“ —
Izreče pokleknivši, razgerne robec svoj,
In kupoma pomeđe v ohrambo rutnih gub,
Kar pred-njo vse se giblje, in stisne vogle skup.

Veselo spét skakaje, — otrok je tak, se vé, —
V grašino gor po hribu, iskat očeta gre;
„Moj oče, ljubi oče, jigrāčico imam,
Tak' lepe še na naših višavah ne poznam!“

*) V popisih prestarih časov beremo od grozno velikiga in silniga naroda orjacob ali velikanov (*Riesen*), ki so bili po gerških povedkih sinovi zemlje in od katerih se mnogo-verstne reči pripovedujejo. Glasoviten nemški pevec A. Chamisso je eno od téh povedk v nemškemu jeziku pod naslovom „*Riesenspielzeug*“ razglasil, ktere prevod našim bravcam tukaj podamo, ter upamo, de jim bo pravzlo dopadla, zakaj namemba te pesmice je pokazati, de je kmetovski stan velike časti vreden.

Prehladno vino pivši pri mizi star sedí,
Prijazno hčerko gleda in tako govori:
„Berclivo stvar prineses in nepokojno zlo,
Ti plešes od veselja, pokaži, kaj je to?“

Zdaj ona razgernivši kernir pazliva vsa
Postavi v rajdo *kmeta*, *drevó*, in *vola dva*;
Kjer, kakor gre po redu, na mizi vse stoji,
Berluzgne v roke pridno, in skače v radosti.

Temnivšiga obraza pa glavo ziblje star:
„Si lepo naredila, to ni jigrāča mar!
Kjer si *ratarja* vzela, tje nesi ga nazaj,
Kaj pade ti na misel? Jigrāča kmet? — aj, aj!“

„In urno brez mermranja dopolni, kar sim djal!
Če *kmeta* bi ne bilo, kdo *kruha* bi ti dal?
Orjaško steblo raste iz kmečkih korenin,
Kmet ni jigrāča za-te! — to bodi ti spomin.“

Nidék je grad v *Alzacji* pravlici dobro znan,
Višava, kjer je grad bil orjaški nekidan,
Zidovje vse poderto, in gol in pust je kraj,
Ki praša po orjaci, jih več ne najde zdaj.

J. Koseski.

Navada shelesna frajza.

Refniza tega pregovora se pazh pogoftama na fvetu vidi. Naj se kaka she takó dognana nova fkušnija osnani, urno je glaf flifhati: Ta je she bofa! — to ni mogozhe! — vzháfi ni bilo takó! — tega she nifim vidil! moj ozhe tega nifo takó delali! i. t. d. — V poterjenje teh besedi naj nasledna pergodba flushi:

F. M. she star zkbelar, me pride v jefeni pretezheniga léta profit, de bi mu v lanfkih Novizah osnanjeno fkušnjo: zhbele prekaditi in sdru-